

פרשת נצבים-וילך – הרב ברוך רזנבלום שנת תש"ע.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת נצבים-וילך. אלה הפרשיות המסיימות את שנת תש"ע.

הפרשה פותחת - אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם כל איש ישראל.

כותב הזוהר הקדוש – היום, זהו ראש השנה.

ממילא אם כתוב **אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם**, הכוונה היא לראש השנה.

הזוהר הקדוש, מביא את זה בכמה מקומות – בספר איוב (א, ו) **ויהי היום ויבאו פני האלהים להתיצב על-ה' ויבוא גם-השטן בתוכם...**

(מלכים ב' ב', ד) ויהי היום ויבא שמה ויסר אל-העליה וישכב-שמה...

אם כתוב כאן **אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם**, הכוונה היא לראש השנה. כולנו נתייצב לדין, בראש השנה, כמו שכותב לנו ר' אמנון ממגנצא בפיוט שלו – "וכל בעלי עולם, יעברון לפניו כבני מירון".

לפני שניגש לדבר על הנושא שאנחנו רוצים לדבר בו היום, שזה ענין ראש השנה ועבודת השופר בראש השנה, נעמוד קודם כל על נושא בפרשת השבוע, נקודה קטנה, ולאחר מכן, נעבור לעסוק בענין ראש השנה.

אומר רש"י על הפסוק - **והוא יהיה לך לאלהים**. לפי שדבר לך ונשבע לאבותיך שלא להחליף את זרעם באמה אחרת, לכך הוא אוסר אתכם בשבועות הללו, שלא תקניטוהו אחר שהוא אינו יכול להבדל מכם. עד כאן פרשתי לפי פשוטו של פרשה. ומדרש אגדה, למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפיסס אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה והרי אתם קימים לפניו.

שואלים כל המפרשים, על דברי חז"ל האלה – לכאורה, משה עשה כאן דבר והיפוכו, הוא הפחיד את עם ישראל ב-צ"ח קללות, או עוד 49 קללות, בפרשת כי-תבוא, וביחד 147 קללות, ואחרי שעם ישראל נבהל, הוא אומר להם - הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, אז אל תהיו בלחץ.

לכאורה, הדבר הזה לא מובן, אם אתה מעוניין להביא אותם לחרדה, אז למה אתה מרגיע אותם? זאת השאלה שכולם שואלים.

ישנו משל נפלא של המגיד מדובנא – משל למלך, שהיה לו בן חולה מאוד, והבן שלו שכב במיטה עם חום גבוה, קודח מחום, כבר לא אוכל כמה ימים, וכל הרופאים מנסים למצוא מה פשר המחלה, ולא מוצאים את הסיבה... אומרים למלך – תשמע, יש רופא אחד באוסטריה, מומחה גדול, אולי תזמין אותה, והוא אולי ימצא מזור לבנד. הזמין אותו המלך ואמר לו – תקבל כל סכום שתרצה, רק תרפא את הילד שלי.

הרופא מגיע, הוא בודק את הילד ואומר למלך – אדוני המלך, מצאתי את הבעיה של הבן שלך, יש לו דלקת בקיבה, הוא צריך להקיא את הדלקת הזאת, אחרת יצטרכו לפתוח את הבטן... אין ברירה אחרת..

שואל אותו המלך – איך גורמים לכך, שהוא יוציא את הדלקת?

אמר לו הרופא – אם הוא יקיא כמה פעמים, אז ההקאה תוציא את המיצים של הקיבה, וזה יגרום לו להקיא את המוגלה.

אמר הרופא – ארשום לו כדורים, הוא יתחיל להקיא - פעם, פעמיים, שלוש.... עד שתצא מוגלה עם דם, ונדע שהוא התרפא.

אומר המלך לרופא – אדוני, הבן שלי לא לוקח כדורים, חוץ מכדורי פלאפל, הוא לא מכניס שום כדור לפה ☺

אם אתה רוצה, אתה יכל לתת לו בזריקות.

אמר הרופא – אין לזה זריקות. או סירופ או כדורים.

אמר לו המלך – לא זה ולא זה. בפה, הוא לא מכניס כדורים.

אמר לו הרופא - בסדר.... מוציא את הפנקס, ומתחיל לרשום מרשמים....

שואל אותו המלך – אדוני הרופא, למי אתה רושם את זה? למי זה הולך?

זה בשביל הבן שלך !

אדוני, לא שמעת שהבן שלי, לא בולע כדורים ???

שמעתי, ואני רושם תרופות.

טוב... הוא מסיים לרשום ונותן למלך – קח, לך תשלח מישהו שיביא את התרופות.

הולך השליח, וחוזר מבית מרקחת, עם שתי סלים ותרופות.

הוא נכנס לחדר, והמלך מסתכל ושואל אותו – למי זה הבית מרקחת הנייד הזה !!

זה לבן שלך .

הבן שלי !! אין סיכוי, הוא אפילו כדורי מציצה לא לוקח, אין מה לדבר !

טוב שמעתי אותך... תן לעבוד... לוקח את הכדורים ומתחיל לכתוש אותם...

המלך מסתכל ולא מבין מה הולך כאן....

אחרי שגמר לכתוש חצי שקית, התחיל לפזר אותה מסביב לראש של החולה...

החולה נושם את הריח של האבקה... פתאום .... בעעעע .... התחיל להקיא..

יופי.... זה עובד...

לוקח עוד אבקה... עוד פעם מקיא... עוד אבקה... עוד פעם מקיא.... ככה עשר פעמים.

בי"ה יצאה המוגלה...

אמר לו הרופא למלך – אחרי שאמרת לי שהוא לא מוכן לקחת תרופות, הבנתי מה שאתה מדבר. אם הוא היה מוכן לקחת תרופות, יכלנו לפתור את זה בקופסה אחת, אבל אם הוא לא מוכן לקחת, אז אין ברירה, צריכים לכתוש לו הרבה תרופות.

אומר המגיד מדבנא – אם עם ישראל היתה בו יראה, לא היו צריכים את הקללות מִה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׁאֵל מֵעַמּוֹד כִּי אִם לְיִרְאָה

כשהקב"ה ראה שהם לא מפחדים, אז צריכים 98 קללות.

כשעם ישראל מפחד מזה, אמר להם הקב"ה – זה מה שרציתי. אם הייתם מפחדים בלי זה, לא היה צריך את כל הקללות. כל ה-147 קללות, צריכים כדי להביא אתכם למורא. זה היסוד !

באים רבותינו ואומרים - אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם בְּלִפְנֵי - אחד הדרכים להגיע לזכייה בדין, הוא זה שאדם מפחד מן הדין. אם אדם ניכנס שקט ושליו, ליום הדין, הוא מאחל לעצמו ברכה "שלום יהיה לי", הוא מאחל לעצמו, כתיבה וחתימה טובה.

"מה רע, שישים שנה לא השתנית, לא לטובה ולא לרעה, אז למה שיהיה לי יותר גרוע?! "

אומרת התורה - (דברים כט, יח) וְהִתְבָּרַךְ בְּלִבְבוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יִהְיֶה לִּי כִּי בִּשְׂרָרוֹת לִבִּי אֶלֶף לְמַעַן סָפוֹת הַרְוָה אֶת הַצְּמָאָה - זה הדבר הכי גרוע שיכל להיות ! {ט} לֹא יֵאבֶה ה' סֶלַח לוֹ...

ממילא, אחד הדברים שמסייעים לאדם לזכות בדין, זה כאשר אדם מפחד מיום הדין. עצם זה, זה מראה, שהוא יודע שיש כאן מלך, שיושב בדין, וגוזר, וכותב וחותם, וכולם כעוברים לפניו, אחד אחד. אי אפשר לשקר אותו, הקב"ה בוחן את הלב שלך, הוא יודע אם ההבטחה שלך, היא הבטחה. אם ההבטחה היא אמתית וכנה באותו זמן, זהו יום הדין.

ברגע שאדם בא עם מורא ופחד, ביום הדין, זה עצמו מהווה זכיה ביום הדין.

אנחנו בע"ה היום, רוצים לעסוק בעבודת השופר, ובע"ה להיכנס לעומק עבודת ראש השנה :

השופר רמוז בפרשה שלנו, במילים (דברים כט, יז) **שָׁרַשׁ פְּרָה רֵאשׁ לְעֵנָה רִ"ת שופר**.

לפני שנדבר על ענין השופר, ואני אומר כבר עכשיו, שהענין הוא קצת עמוק, אני מקווה שבס"ד נזכה להעביר את הדברים, אבל צריך לדעת, כשאנחנו מקיימים מצות שופר, כי הקב"ה אמר לתקוע בשופר, כמו שהגמרא אומרת (מסכת ראש השנה טז, א) - ואמר רבי יצחק למה תוקעין בר"ה למה תוקעין רחמנא אמר תקעו.

אנחנו מברכים "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לשמוע קול שופר", כל אחד שומע קול שופר, וזו המצווה שאנחנו מקיימים. זו המצווה, וכל מה שנאמר עכשיו, זה יהיה רק כדי להעמיק במצווה, בתוכן שלה, אבל המצווה עצמה, זה לשמוע קול שופר ולהמליך את הקב"ה בשופר.

בואו נתחיל שלב אחר שלב, ובע"ה אנחנו נבין דברים שרבותינו מגלים לנו, מה מונח בשופר:

צריך לדעת, שכל זמן שלא תוקעים בשופר, בראש השנה, הקב"ה מנהל את העולם בדיו ולא ברחמים, כך כתוב במדרש (ויקרא רבה, פרשת אמר, כט, ג) - רבי יהודה ברבי נחמן פתח (תהלים מז, ו): **עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתִרְעוּהָ ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר, בְּשִׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב וְעוֹלָה עַל כִּסֵּא דִין, בְּדִין הוּא עוֹלָה, מֵאֵי טַעַם, עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתִרְעוּהָ, וּבְשִׁעָה שִׁישְׂרָאֵל נוֹטְלִין אֶת שׁוֹפְרֵיהֶן וְתוֹקְעִין לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עוֹמֵד מִכִּסֵּא הַדִּין וְיוֹשֵׁב בְּכִסֵּא רַחֲמִים, דְּכִתְיִב: ה' בְּקוֹל שׁוֹפָר, וּמִתְמַלֵּא עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ עֲלֵיהֶם מֵדַת הַדִּין לְרַחֲמִים, אֵימְתִי בַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי.**

ממשיך המדרש ואומר - רבי יאשיהו פתח (תהלים פט, טז): **אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה ה' בְּאוֹר פְּנִיךָ יְהִלְכוּ, רַבִּי אֲבָהוּ פִתְרָה קְרָא בְחֻמְשָׁה זְקָנִים שֶׁהֵם נִכְנָסִים לְעֵבֶר אֶת הַשָּׁנָה, מֵהַ קְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מְנִיחַ סִנְקְלִיטִין שְׁלוֹ מִלְמַעְלָן וְיוֹרֵד וּמַצְמִצֵם שְׁכִינְתוֹ בִּינֵיהֶם מִלְמַטָּן, מִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת אֹמְרִים הָא תְקִיף הָא תְקִיף, הָא אֱלֹהָא הָא אֱלֹהָא, מִי שְׁפִתּוֹב בּוֹ (תהלים פט, ח): אֵל נַעֲרָךְ בְּסוּד קְדוֹשִׁים רַבָּה, מְנִיחַ סִנְקְלִיטִין שְׁלוֹ וּמַצְמִצֵם שְׁכִינְתוֹ בִּינֵיהֶם לְמַטָּה, כָּל כֶּךָ לְמָה, שְׁאָם טַעוּ בְדַבְרֵי הַלֵּכָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאִיר פְּנֵיהֶם, הָדָא הוּא דְכִתְיִב: בְּאוֹר פְּנִיךָ יְהִלְכוּ.**

אמר רבי יאשיהו, כתיב: **אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה, וְכִי אֵין אִמּוֹת הָעוֹלָם יוֹדְעִים לְהַרְיֵעַ, כְּמָה קְרָנוֹת יֵשׁ לָהֶן, כְּמָה בּוֹקִינוּס יֵשׁ לָהֶם, כְּמָה סִלְפִירְגָסִי יֵשׁ לָהֶם, וְאָמַרְתָּ: אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה, אֲלֵא שְׁהֵן מְכִירִין לְפִתְתוֹת אֶת בּוֹרְאָן בְּתִרְעוּהָ, וְהוּא עוֹמֵד מִכִּסֵּא הַדִּין לְכִסֵּא רַחֲמִים וּמִתְמַלֵּא עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וְהוֹפֵךְ לָהֶם מֵדַת הַדִּין לְמֵדַת רַחֲמִים, אֵימְתִי בַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי.**

לשון המדרש הוא, שרק עם ישראל יודעים "לפתות" את הקב"ה, שום אומה אחרת לא יודעת לעשות זאת.

והשאלה שנשאלת היא – מה הפיתוי שיש בתקיעת שופר ? ולמה אם גוי ייקח שופר, ויתקע, הוא לא ידע "לפתות" את הבורא ?

שאלה נוספת, שמובאת בגמרא (מסכת ראש השנה טז, א) - אמר רבי אבהו למה תוקעין בשופר של איל אמר הקדוש ברוך הוא תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומועלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני.

פירוש הדבר, שאנחנו תוקעים בשופר, כאילו אנחנו בעקידה.

והשאלה שנשאלת היא – מה יש, אנחנו לא עושים שום פעולה. אנחנו יושבים ושומעים תקיעת שופר, ואומרת הגמרא, שבזה שאתה שומע תקיעת שופר מאיל, נחשב לך כאילו עקדת עצמך. איפה העקידה ? מה עשינו פה !! לא פשטנו צווארנו .... שום דבר ... איפה בא לידי ביטוי כאילו עקדתם עצמכם לפני ?

הזכרנו בשבוע שעבר, למי שזוכר את דברי הספרי, שאומר שעקידת יצחק היתה בראש השנה.

הוא מביא על זה פסוק (בראשית כב, יד) **אֲשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בְּהַר ה' יִרְאָה**. היום זהו ראש השנה, כך מביא הזוהר, וכך גם אומר הספרי.

אומר המדרש (תנחומא פרשת וירא, אות כג), מביא המדרש את אותם דברים, כמו של הספרי, רק הוא לא אומר שזה היה בראש השנה - אמר לו: **כְּשֶׁם שֶׁהָיָה בְּלִבִּי מֵהַ לְהַשְׁיִיבָךְ וְלֹאמַר לְךָ, אֶתְמוֹל אֲמַרְתָּ לִּי כִי בִּיצְחָק יִקְרָא לְךָ זָרַע, עֲכָשׁוּ אֶתְּהָ אֹמֵר לִי הַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֵלָה, וְכַבְשֹׁתִי אֶת יְצָרִי וְלֹא הַשְׁבֵּתִיךָ, כֶּךָ כְּשִׁיְהִי בְנִי שֶׁל יִצְחָק חוֹטְאִין וְנִכְנָסִין לְצָרָה, תְּהֵא נִזְכָּר לָהֶן עֲקִידַתוֹ שֶׁל יִצְחָק וְתַחֲשֵׁב לְפָנֶיךָ כְּאִלּוֹ אֶפְרוֹ צָבוּר עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ וְתִסְלַח לָהֶן וְתִפְדֶם מִצָּרָתָן. זוהי בקשתו של אברהם אבינו**

אמר לו הקדוש ברוך הוא, אתה אמרת את שלך ואמר אני את שלי. עתידיו בניו של יצחק לחטוא לפני ואני דן אותם בראש השנה. אלא אם מבקשין שאחפש להן זכות ואזכור להן עקדת יצחק, יהיו תוקעין לפני בשופר של זה. אמר לו: ומה הוא השופר? אמר לו: חוזר לאחוריד. מיד, וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבד בקרניו.

בפעם הראשונה, שאברהם אבינו רואה שופר, שזה כשהאיל הסתבך בקרניו

זה אחד מעשרה דברים שנבראו בין השמשות. נאחז בסבד בקרניו, אמר לו הקדוש ברוך הוא: יהיו תוקעין לפני בקרן איל ואושיעים ואפדם מעונותיהם. והוא שדוד משבח, מגני וקרן ישעי משגבי ומנוסי (ש"ב כב, ג).

עד כאן דברי התנחומא.

במדרש רבה (בראשית רבה, פרק נו, ט) מובא - וישא אברהם את עיניו ויִרְא וְהָנָה אֵיל אַחַר (בראשית כב, יג), מהו אחר, אמר רבי יודן אחר כל המעשים ישאל נאחזים בעברות, ומסתבכין בצרות, וסופן לגאל בקרנו של איל, שְׁנֵאמַר (זכריה ט, יד): וְהָ אֱלֹהִים בְּשׁוֹפָר יִתְקַע וְגו'.
אמר רבי יהודה בר סימון אחר כל הדורות, ישאל נאחזים בעברות, ומסתבכין בצרות, וסופן לגאל בקרנו של איל, הָדָא הוּא דְכָתִיב: וְהָ אֱלֹהִים בְּשׁוֹפָר יִתְקַע.

עד כאן, דברי שתי המדרשים.

יוצא, שבתקיעת שופר אנחנו נושעים, הקב"ה מוחל לנו על העוונות, "בתקיעת שופר, כאילו עקדתם עצמכם לפני".

אנחנו רוצים להבין, מה המיוחד בשופר הזה, מה יש בשופר הזה, שכל הישועות נאמרו בו ?

רעיון נוסף, מופיע בדברי גמרא (מסכת ראש השנה טז, א) - בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר {תהלים לג-טו} היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם ובחג נידונין על המים.

אומרת הגמרא, באותו עמוד למטה - תניא א"ר יהודה משום ר"ע מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח מפני שהפסח זמן תבואה הוא אמר הקב"ה הביאו לפני עומר בפסח כדי שתתברך לכם תבואה שבשדות ומפני מה אמרה תורה הביאו שתי הלחם בעצרת מפני שעצרת זמן פירות האילן הוא אמר הקב"ה הביאו לפני שתי הלחם בעצרת כדי שיתברכו לכם פירות האילן ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג אמר הקדוש ברוך הוא נסכו לפני מים בחג כדי שיתברכו לכם גשמי שנה ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר.

מובא כאן, שכמו שאם נותנים בחג הפסח תבואה, מתברכים התבואות, וכמו שבחג העצרת נותנים שתי הלחם, אז מתברכים הפירות, וכמו שבחג הסוכות מביאים מים, מתברכים המים, כך בראש השנה, כמו שאומרים מלכיות וזיכרונות ושופרות, כך הקב"ה מולך עלינו, וזה שהוא מולך עלינו, זו הברכה הכי גדולה שיכולה להיות !

איך ממליכים את הקב"ה ?

ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם !

אז לכאורה, במה זה מספיק ?

בזה שאנחנו אומרים זיכרונות מלכיות ושופרות, זה מספיק.

ממשיכה הגמרא ואומרת - מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ובמה בשופר.

הגמרא סוטרת את עצמה, מיני ובי, בהתחלה אומרת הגמרא - ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות - זה מספיק, וכשהגמרא מסיימת, היא אומרת - ובמה בשופר.

אז אם אתה אומר ובמה בשופר, אז זה לא ואמרו לפני.

היה צריך לומר תקעו לפני מלכיות זכרונות ושופרות, אבל הגמרא לא אומרת את זה, אלא היא אומרת - ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות, ובסוף היא שואלת - ובמה ?

מה זה ובמה ? בפה !

אתה אומר ואמרו לפני, אם אמרו, אז זה אמירה בפה בלבד. למה הגמרא ממשיכה ובמה בשופר ? כך שואלים המפרשים, על דברי הגמרא.

אנחנו בע"ה, רוצים להעמיק בדברים :

ישנו ספרי, בפרשת בהעלותך, שהוא הקטע המסיים את סדר השופרות (במדבר י, י) וְגִיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם בְּחֻצְרוֹתַי עַל עֲלֵתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלֵמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

רבתי, זה המקור בתורה, כמו שאומר הספרי, למלכויות זיכרונות ושופרות.

אומר הספרי - ותקעתם בחצרות, הרי שופרות. והיו לכם לזכרון, הרי זיכרונות. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הרי מלכויות.

שואל הספרי - אם ככה יוצא, שבתורה כתוב קודם כל שופרות, זיכרונות ובסוף מלכויות, והרי אנחנו לא אומרים ככה, אלא קודם כל מלכויות, זיכרונות ובסוף שופרות - זה נגד מה שכתוב בתורה !
מה ראו חכמים, לומר מלכויות בהתחלה, אם בפסוק כתוב אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם בסוף ? אלא, המליכהו עליך בתחילה, ואחר-כך, בקש רחמים מלפניו.

קודם כל תמליך את הקב"ה, ואחרי שהמלכת אותו, בקש רחמים !

במה תמליך אותו , שואל הספרי ?

ואומר – בשופר . ואין שופר, אלא של חירות , שנאמר (ישעיה כז, יג) **ביום ההוא יתקע בשופר גדול**.

שואל הספרי – אבל איני יודע מי התוקע ?

תלמוד לומר (זכריה ט, יד) **וה' אלהים בשופר יתקע**.

ועדין איני יודע מאין התקיעה יוצאה ?

תלמוד לומר - (ישעיה סו, ו) **קול שאון מעיר קול מהיכל**

אומר לך הספרי – בתורה כתוב לך מה הסדר- **ותקעתם בחצצרות**, הרי שופרות. **והיו לכם לזכרון**, הרי זיכרונות. **אני ה' אלהיכם**, הרי מלכויות. אז למה אנחנו לא עושים ככה ?

אומר לך הספרי – קודם כל תתחיל מלכויות, תמליך את הקב"ה , ואחרי זה תבקש ממנו !

שואל הספרי – במה ממליכים אותו ?

ואומר – בשופר.

מי תוקע בשופר ?

הקב"ה.

מאיפה יוצאים הקולות ?

מבית המקדש.

תשאל את המתפללים – מי תוקע כאן ?

יגידו לך – משה... דוד... יחזקאל...

אומר הספרי – יש לך טעות ! אתה יודע מי תוקע בשופר ? האלוקים תוקע בשופר, שנאמר (זכריה ט, יד) **וה' אלהים בשופר יתקע**.

זאת אומרת, שמי שיתקע בשופר בע"ה , זה יהיה הקב"ה ! ולא משה, ולא דוד, ולא יחזקאל !

כל המפרשים מנסים להבין, למה הספרי מתכוון.

אנחנו בע"ה, רוצים להבין את הענין , בואו וניכנס לעומק הדברים :

רעיון נפלא, מביא אותנו המהרש"א , במסכת ראש השנה, אבל מקור הדברים קדום הרבה יותר, הוא מופיע בכתבי ר' יוסף אלבו (בעל העיקרים חלק א, מאמר א, פרק ד).

רבותי, אני אומר קודם כל, את היסוד שלו :

מי שראה פעם את ספר העיקרים, של ר' יוסף אלבו ... אנחנו לאחר התפילה אומרים, חוץ מעלינו לשבח שדיברנו בשבוע שעבר, אומרים , או שש זכירות, לפי מה שאומרים האשכנזים , או עשר זכירות, שאומרים בני עדות המזרח, ולאחר מכן יש י"ג עיקרים.

הרמב"ם חילק את העיקרים, לייג חלקים.

ר' יוסף אלבו, חולק עליו וסובר שישנם רק שלושה עיקרים, וזה הספר שנקרא **ספר העיקרים** .

ר' יוסף אלבו, הוא אחד מהראשונים, והוא חולק על הרמב"ם. הוא סובר שיש רק שלושה עיקרים והשאר כמו ענפים היוצאים מן העץ.

נקרא את מה שהוא כותב, וממנו נתחיל את העבודה – הדרך הנכון, שיראה לי בספירת העיקרים, שהם שורשים ויסודות לתורה האלוקית הוא, כי העיקרים הכוללים לדת האלוקית הם שלושה – מציאות ה', השגחה לשכר ולעונש, תורה מן השמים . ואלו השלושה, הם אבות לכל העיקרים . הראיה שלי, שאלה היסודות- מראש השנה.

בראש השנה, באו אנשי כנסת הגדולה, ותיקנו לנו סדר עבודה, בתפילת המוסף – מלכויות, זיכרונות ושופרות. המורה על היות שלושת העיקרים האלו, שהם שורש ויסוד לאמונה, אשר בה יגיע האדם אל ההצלחה האמיתית, הוא מה שיסדו לנו, אנשי כנסת הגדולה, בתפילת המוסף של ראש השנה, שלוש ברכות – מלכויות, זיכרונות ושופרות. מלכויות, כנגד מציאות ה'. זיכרונות, כנגד שכר ועונש. שופרות, כנגד תורה משמים.

כי ברכת המלכויות, היא כנגד מציאות ה', וזה מה שאנחנו אומרים - **על כן נקוה לך יי' אלהינו... יכירו וידעו כל יושבי תבל. כי לך תכרע כל ברך. תשבע כל לשון... ויקבלו כולם את עול מלכותך ..** זה מלכויות. יסוד ראשון, מציאות ה'.

זיכרונות, שכר ועונש - אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם.

נח היה צדיק, ניצל בתיבה – "וגם את נח באהבה זכרת". הרשעים שלא היו ככה, תבעו במבול – שכר ועונש.

וברכת השופרות, לרמוז על העיקר השלישי, שהוא תורה מן השמים, ועל כן נאמר **אתה נגלית בענו כבודך על עם קדשך לדבר עמים מן השמים השמעתם קולך**, ולפי שמתן תורה היה באמצעות קול שופר חזק מאוד, לכן הוא נקרא שופרות.

וזהו שאמר הנביא ישעיהו (לג, כב) **כי ה' שפטנו ה' מחקקנו ה' מלכנו הוא יושיענו** – אתה רוצה ישועה, תאחו בשלושת היסודות האלה.

כי ה' שפטנו זה יסוד שכר ועונש. ה' מחקקנו זה תורה משמים, שנאמר (דברים לג, כא) כי שם חלקת מחקק ספון ה' מלכנו זה יסוד מציאות ה'.

ממשיד ר' יוסף אלבו וכותב – על כן סיים **הוא יושיענו**, כלומר, כי עיקר הצלחת האדם תלוי באמנתם, יש לו בהם יתרון גדול על כל העולם, וראוי שיושיענו בייחוד על כולם.

אומר לנו ר' יוסף אלבו – אתה רוצה להיושע ?? כל יהודי צריך ישועה בראש השנה... הישועה טמונה בשלושת הדברים האלה. זה מה שאומר הנביא **הוא יושיענו** ! אם אתה מאמין במציאות ה', אם אתה מאמין שהוא השופט, אם אתה מאמין שתורה מן השמים, **הוא יושיענו** - זו הישועה !

באו אנשי כנסת הגדולה, שידעו מה נעשה בשמים ביום הדין, ואמרו לנו – אתם רוצים ישועה בראש השנה?? זה הסדר – מלכויות, זיכרונות ושופרות !

לאחר ההקדמה הזאת, של ר' יוסף אלבו, שעומד עליה גם המהרש"א, במסכת ראש השנה, אני רוצה ברשותכם, לחזור לשיעור הקודם, ולהזכיר כמה עקרונות, שדיברנו בשיעור הקודם :

רב, שכתב את תפילת ראש השנה, כתב לנו שנדע, שיום הדין, ראש השנה, נקבע כבר לפני 5771 שנים.

הקב"ה אמר אותו לאדם הראשון, באותו יום, א' בתשרי, לפני 5771 שנים.

"מראשית כזאת הודעת, ומלפנים אותה גילית, זה היום, תחילת מעשיך, זיכרון ליום ראשון"

כל מה שאנחנו עושים בראש השנה, חוזרים לנקודת ההתחלה של יום ראשון.

עפ"י זה, הסברנו בשבוע שעבר, למה אנחנו משתחוים בראש השנה.

מה זה "ואנחנו כורעים ומשתחוים" ? מה זה "עלינו לשבח" ? מה זה ההשתחויה ?

זה כנגד מה שהנחש פיתה, את אדם וחווה לא להשתחוות... זה דיברנו בשבוע שעבר, ואנחנו רוצים להמשיך.

כותב הר"ן (מסכת ראש השנה, פרק ג, דף ג' מדפי הרי"ף) את הסדר של היום הראשון.

היום הראשון, הכוונה לא' בתשרי, יום בריאת האדם, יום השישי בשבוע.

אומר המדרש (ויקרא רבה, פרשת אמר, כט) - בשעה ראשונה עלה במחשבה, בשניה נתגעץ עם מלאכי השרת, בשלישית פנס עפרו, ברביעית גבלו, בחמישית רקמו, בששית עשאו גלם, בשביעית נפח בו נשמה, בשמינית הכניסו לגן, בתשיעית נצטוה, בעשירית עבר, באחת עשרה נדון, בשתיים עשרה יצא בדימוס. אמר הקדוש ברוך הוא לאדם, זה סימן לבניך כשם שעמדת לפני בדין היום הזה ויצאת בדימוס, כך עתידין בניך לעמוד לפני בדין ביום זה ויוצאין לפני בדימוס, אימתי בחדש השביעי באחד לחדש.

זאת אומרת, שהקב"ה אמר לאדם הראשון, דע לך, מהיום והלאה, כשם שדנתי אותך היום, וקבעתי את דינך, שאתה צריך לעבוד קשה לפרנסתך, ועל אשתך גזרתי, שבעצב תלד בנים, ועל הנחש גזרתי, שעפר יאכל כל ימי חיו, זה היה בראש השנה! כבר 5771 שנה, יושב הקב"ה בדיון, בכל שנה ושנה.

אנחנו, יש לנו נשמה, את הנשמה הזאת, נפח הקב"ה באדם הראשון, וכולנו היינו בתוכו, כל נשמות העולם, היו בתוך אדם הראשון.. הקב"ה נפח בו נשמה, בשעה השביעית, של יום השישי.

מה פירוש הדבר נשמה! למה קוראים לנשמה, נשמה!

הפירוש הפשוט של הדבר – נשמה, מלשון נשימה, ויש לזה סימוכין מדברי מדרש (בראשית רבה, פרק יד, אות ט):

רבי ביסני ורבי אחא ורבי יוחנן בשם רבי מאיר אומרים, הנשמה היא ממלאה את כל הגוף, ובשעה שאדם ישן היא עולה ושואבת לו חיים מלמעלה. רבי לוי בשם רבי חנינא אמר, על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבו, מה טעם (תהלים קנ, ו): כל הנשמה תהלל יה, כל הנשימה תהלל יה.

ההלכה, אם קובעים שאדם מת, זה לא א.ק.ג, אלא לוקחים נוצה ושמים אותה ליד האף.

כל זמן שיש אוויר והנוצה זזה, מפנים עליו את הגל, אפילו שיודעים שנפל לו על הראש חצי טון. מבחינת התורה, אם יש אוויר, הוא חי.

זו הנשמה – מקור החיים.

בא ר' חיים מוולוז'ין (נפש החיים שער ג, פרק טו ואומר – אם בגלל הנשימה, היו קוראים לזה נשמה, גם בהמה נושמת, גם קוף נושם וגם ינשוף נושם, אז מה תגיד, שיש להם נשמה?! אז למה קוראים לזה נשמה?)

לא בגלל שהם נושמים, כי הקב"ה נפח באדם נשמה.

הנפחה, שהקב"ה נפח באדם, לכן הנשמה נקראת נשמה, שנאמר **וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים**.

אומרים לנו חז"ל – מה שהקב"ה נפח, הוא נתן משלו, אז חלק אלוה' ממעלה, שנקראת נשמה, נמצאת בנו, ממתי?

מהשעה השביעית של יום השישי, היום הראשון בבריאה.

רבותי, אם אלה פני הדברים, אני רוצה בע"ה לעמוד על משפט אחד, שכותב **השם משמאל**, בספרו, במערכות ראש השנה, מה שאביו אמר לו, משפט אחד:

הגיד לי, כבוד קדושת אבי זצ"ל, האדמו"ר מסוכטשוב – ענין השופר של ראש השנה, הוא מעין מאן דכתיב באדם הראשון **וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים**, וזה מה שכתב בספרי, בפרשת בהעלותך, שהקב"ה, הוא התוקע.

כולם מתפלאים, מי תוקע!?

דוד תוקע, משה תוקע, יחזקאל תוקע... אומר הספרי – לא! הקב"ה תוקע!

אומר השם משמאל – אמר לי אבי, בראש השנה, אנחנו חוזרים לנקודת ההתחלה, שהרי נאמר **זה היום תחילת מעשיך זיכרון ליום הראשון** ומה היה ביום הראשון?

וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים. כשאנחנו לוקחים את השופר, ונופחים בו, אנחנו חוזרים לנטילת הנשמה, שהקב"ה הכניס באדם הראשון. זה מה שקרה בראש השנה, ולכן אנחנו תוקעים בשופר.

שואל הספרי – ומי תוקע בשופר?

אומר הספרי – הקב"ה תוקע בשופר.

שאלנו – הרי דוד תוקע, משה תוקע, יחזקאל תוקע...

אומר לך השם משמאל – לא! אבי אמר לי, שמה שאנחנו תוקעים בשופר, זה זכר ל **וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים**.

אז כמו שהקב"ה נפח באדם נשמה, בראש השנה, אנחנו עושים את זה באמצעות שופר.

עד כאן, יסוד מספר אחד.

רבותי, אנחנו אומרים בכל בוקר " **אָדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלַךְ, בְּטָרָם כָּל יְצִיר נְבְרָא**"

הקב"ה מלך כאן, עוד בטרם היה כאן אדם הראשון. מה קרה אחרי שאדם הראשון נברא?

לעת נעשה בחפצו כל, אזי מלך שמו נקרא . מה ההבדל בין קודם לאחר-כך ?

לפני שאדם הראשון נברא, הקב"ה היה מושל. אחרי שאדם נברא, הקב"ה נהיה מלך.

מקודם הוא היה אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ, הוא מלך בכוח כביכול, ולאחר מכן, שאדם הראשון נברא, היה כאן מצב חדש
לעת נעשה בחפצו כל, אזי מלך שמו נקרא, עכשיו יש מישהו שיקרא לו מלך. עכשיו יש את המהות של מלך.

מלך, לא יכל להיות בכפיה – ומלכותו ברצון קיבלו עליהם.

אומר הגאון מוילנה - (תהלים כב, כט) כי לה' המלוכה ומשל בגוים – על ישראל הוא מולך ברצון, על הגויים הוא מושל.

מושל זה בכוח, מלך, זה ברצון !

אני רוצה להגיד יסוד, שראיתי אותו בספר דולה ומשקה, של הגאון ר' יעקב הורביץ זצ"ל, בשם מורו ורבו, ר' יצחק קוטנר.

כשראיתי את זה השבוע, פשוט תפסתי בהלה ממה שהוא כותב. ברגע הראשון, לא הבנתי איך הוא עלה על הרעיון הזה. תשמעו מה הוא אומר :

האריה, הוא מלך החיות.

הנשר, הוא מלך העופות.

השור, הוא מלך הבהמות.

שואל ר' יצחק קוטנר – למה שהנשר, לא יהיה מלך החיות ?

הוא יכל לבוא לאריה מלמעלה, כמו אפצ"י, ולתת לו קטנה בראש ☺, למה הוא לא נחשב מלך על האריות ? כך הוא שואל.

ולמה האריה, שיש לו כזאת רעמה, ושהוא נותן שאגה כל היער זז, לא יכל להיות מלך על העופות ?

אומר ר' יצחק קוטנר – מלך, יכל להיות רק במינו. נשר, יכל להיות מלך, רק במינו – על העופות.

אריה, יכל להיות מלך על החיות. השור, הוא על הבהמות. מלך שייך רק במינו .

שואל ר' יצחק קוטנר שאלה מפחידה – תגידו לי, מה אתם ממליכים את הקב"ה בראש השנה ??? מה יש לכם איתו ?? מה אתם ממליכים אותו, הוא במין שלכם ??? מה יש לו איתך ???

אתה קורא את השאלה הזאת בפעם הראשונה, אתה חוטף שוק !

חמישים שנה אתה צועק "אין לנו מלך אלא אתה" ... מה יש לך איתו ???

אומר ר' יצחק קוטנר – אם תבין מה יש בראש השנה, תבין מה יש לך עם המלך.

מה עשה הקב"ה ?

הלך ביום ראשון שישי בשבוע, א' תשרי, בשעה השביעית, אדם הראשון שכב על הרצפה, היה גולם. בא הקב"ה, ונפח בו נשמה. מה אומרים חז"ל ?

הוא נתן יחידה משלו לתוך האדם . בצלם אלוקים ברא את האדם .

הוא ברא אותך בצלמו כדמותו ! הוא הכניס בך יחידה ממנו !

הגוף שלך פועל מכוח אחד – מהכוח שהקב"ה נפח בך נשמה !

אם ככה, אומר ר' יצחק קוטנר – במה אתה ממליך את הקב"ה ?

החלק ששייך אליו, הוא זה שממליך אותו, מהו ?

הנשמה !

ממה יוצאת הנשמה ?

אתה תוקע בשופר, ומשם יוצאת הנשמה.

זה לא שייך לגוף, זה לא שייך למיתרי הקול, זה לא שייך לבטן, זה יוצא ישירות מהנשמה, משם יכולה לצאת מלוכה!

כי מלך, הוא מלך רק על מינו! על הנשמה, שם יש מלך!

אם שם יש מלך, אומר לנו הקב"ה - ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות.

מלכיות, כדי שתמליכוני עליכם. זיכרונות, כדי שיעלה זיכרונכם לפני לטובה... ובמה?

מה זה ובמה?

בפה שאני מדבר.

מי אתה שתמליך אותו?!

ובמה? בשופר! כי השופר בא ישירות מהנשמה!

השופר, הוא זה שמחבר אותך עם הקב"ה! אחרת אתה לא במינו, אין לך שום קשר איתו!

כל היכולת שלך להמליך אותו, הוא בזה שאתה ממליך אותו ע"י השופר, שהוא הכוח של הנשמה, הנמצאת באדם.

אם ככה, בואו נחזור בחזרה, למה שהיה לפני 5771 שנה:

אומר הפרקי דרבי אליעזר (פרק יא) – לאחר שזרק הקב"ה נשמה באדם הראשון, נעמד על רגליו, והיה מתואר בדמות אלוקים. ראו אותו כל הבריות ונתייראו, כסבורים היו שהוא בוראם, ובאו כול להשתחוות לו, אמר להם – באתם להשתחוות לי!! בואו, אני ואתם, ונלך ונלביש גאות ועוז, ונמליך עלינו את מי שבראנו, לפי שהעם ממליכין את המלך, ואין המלך ממליך את עצמו אם אין העם ממליך אותו.

"אני אדם הראשון, יש לי במה להמליך אותו!"

למה מקודם, האריות והנמרים והחתולים לא המליכו?

כי הוא לא במינו.

כשנברא האדם, שהנשמה היא חלק אלוהי ממעל, היא יכולה להמליך, כי זה במינו!

לכן בא אדם הראשון להמליך אותו, ומה הוא אמר?

(תהילים צג, א) ה' מִלְךָ גֵּאוּת לְבָשׁ – זה הפרק שאנחנו אומרים אותו, בכל יום שישי בשבוע.

"היום יום שישי בשבת, שבו היו הלויים אומרים במקדש" ה' מִלְךָ גֵּאוּת לְבָשׁ, למה?

כי זה הפרק, שאמר אותו אדם הראשון ביום שישי.

זה הפרק שאנחנו ממליכים את הקב"ה ביום שישי, כמו שאדם הראשון עשה.

אם ככה, נוכל עכשיו להבין:

לאחר מלכויות, אנחנו תוקעים בשופר, למה?

כי במלכויות, אנחנו ממליכים את הקב"ה, במה?? בשופר!

השופר מוציא את הנשמה, הנשמה יכולה להמליך את הקב"ה.

רבותי, נעבור לסדר הזיכרונות:

ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר.

מה עכשיו שופר?

בשלמא, להמליך עכשיו את הקב"ה בשופר, כי הנשמה שהיא חלק אלוהי ממעל, היא יכולה להמליך, אבל מה שייך לומר ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיעלה

זכרונכם לפני לטובה ובמה בשופר?

רבתי, שופר, זה סוד תחיית המתים, זה שופר.

ביום הראשון לבריאה, לפני 5771 שנה, בשעה השביעית, הקב"ה לקח אדם, ששכב על הרצפה והיה יסודו מעפר, נפח בו נשמה, ואחרי זה, הוא נהיה בן-אדם. מתי זה היה ?

בראש השנה. אז מה הקב"ה עשה ?

נפח נשמה.

נפחת הנשמה, הפכה אותו ממת לחי ! הוא קם על רגליו !

אומרים חז"ל – תגיד זיכרונות, כדי שיעלה זיכרונוכם לטובה, תגמור את זה ותתקע בשופר.

למה לתקוע בשופר ?

כי גם עקידת יצחק, זה תחיית המתים. למה ?

בואו נקרא מה שכתוב בחז"ל (ילקוט שמעוני, בראשית, אות ק"א. פרקי דרבי אליעזר, לא) :

אמר יצחק לאביו- אבא, קשור את שתי רגלי ואת שתי ידי כדי שלא אבעט בך, כי אם אבעט בך, יכל הקרבן להיפסל. ועשה כן. והקב"ה רואה את האב מעקיד ואת הבן נעקד בכל לב, ושלח ידו ליטול את המעכלת, ומלאכי השרת צועקים ובוכים, שנאמר (ישעיה לג, ז) הן אַרְאֵלִים צַעְקוּ חֲצָה מְלֹאכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבָיוֹן. אמרו מלאכי השרת, לפני הקב"ה, ריבונו של עולם, נקראת רחום וחנון, שרחמיך על כל מעשיך. רחם על יצחק, שהוא בן-אדם, ונעקד לפניך כבהמה. ר' יהודה אומר, כיון שהגיעה החרב על צווארו, פרחו נשמתו של יצחק. כיון שהשמיע הקב"ה, את קולו מבין הכרובים, ואמר אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנֶּעֱר, חזרה הנפש לגופה.

היה כאן מת, וחזר חי. מה קרה באמצע ?

מי שרוצה, יסתכל באור-החיים הקדוש, ויראה שהנשמה של יצחק אבינו, עברה מהפך – מנשמת נקבה הפכה לנשמת זכר.

תפתחו אור-החיים הקדוש, ותבינו למה קודם לכן, לא היה לו שידוך.... לא ניכנס להסבר.

זאת אומרת, שלא רק שהוא מת, אלא באה נשמה חדשה.

אומר הקב"ה לאברהם אבינו – אתה רואה את האיל הזה, אתה רואה את השופר ?

בשופר הזה, הם יסתבכו בראש השנה, יהיו להם עבירות, קח את השופר הזה !

יוצא שבעקידת יצחק, היה כאן מוות, וממוות חזר לחיים.

"אמרו לפני זיכרונות..." , מה זה זיכרונות ??

זה עקידת יצחק. אתה גומר את זה, תתקע בשופר. למה לתקוע בשופר ?

כי שופר זה תחיית המתים. בשופר יש **נִיפַח בְּאֶפֶס נְשָׁמַת חַיִּים**.

שופר, זה ביטוי לתחיית המתים !

בשעה שיצחק נעמד על רגליו, כשהוא ירד מעל גבי המזבח, מה הוא אמר ??

"**ברוך אתה ה' מחיה המתים**", כך כתוב בפרקי דרבי אליעזר.

כתוב בשיבולי הלקט, שמלאכי השרת צעקו "**ברוך אתה ה' מחיה המתים**", ובמדרש כתוב, שיצחק אבינו אמר, כי זה היה תחיית המתים.

אם ככה, **נִיפַח בְּאֶפֶס נְשָׁמַת חַיִּים** של מלכויות – תוקעים בשופר.

נִיפַח בְּאֶפֶס של יצחק **נְשָׁמַת חַיִּים** – תוקעים בשופר.

אם ככה, הגענו לשופרות :

ואמרו לפני בראש השנה מלכויות זכרונות ושופרות מלכויות כדי שתמליכוני ... ובמה **בשופר**.

מה זה קשור לשופרות??

מה אנחנו אומרים בשופרות ?

אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם מן השמים השמעתם קולך כו'

מעמד הר סיני, כמו שכותב היעבי"ץ, תורה מן השמים !

מה קרה במעמד הר סיני ??

אומר המדרש (שמות רבה, פרק כט, ד) - אמר רבי לוי, שני דברים שאלו שאאל מלפני הקדוש ברוך הוא, שיראו כבודו וישמעו קולו, והיו רואין את כבודו ושמעין את קולו, שנאמר (דברים ה, כא); ותאמרו הן הראנו ה' אלהינו את כבודו ואת גדלו, וכתוב (דברים ה, יא): ואת קלו שמענו מתוך האש, ולא היה בהם כח לעמד, שפיון שבאו לסיני ונגלה להם, פרחו נשמתם על שדבר עמהם, שנאמר (שיר השירים ה, ו): נפשי יצאה בדברו. אבל התורה בקשה עליהם רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא, יש מלך משיא בתו והורג אנשי ביתו, כל העולם כלו שמחים ובניד מתים, מיד חזרה נשמתו, שנאמר (תהלים יט, ח): תורת ה' תמימה משיבת נפש...

יוצא שגם בקבלת התורה, יצאה הנשמה וחזרה !!!

ואמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני ... ובמה בשופר, כי כל היסוד של שופר זה - ויפח באפו נשמת חיים.

ומי תוקע בשופר, שואל הספרי - הקב"ה. למה ??

כי שופר זה ביטוי לתחיית המתים.

אם שופר זה ביטוי לתחיית המתים, אז מלכויות של היום הראשון, זה תחיית המתים של ויפח באפו נשמת חיים.

עקידת יצחק, זו התקיעה השניה, והשלישית זה שופרות.

במעמד הר סיני, יצאה נשמתם וחזרה בחזרה. זה היסוד של שלושת הקולות.

אם ככה, נוכל בע"ה להבין יסוד נפלא :

אנחנו מסיימים את סדר השופרות, בפסוק שממנו לומדים, שהקב"ה תוקע בשופר - כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך.

מה זאת אומרת ?

למה, אם אני יקח שופר, ויתקע באיזה אוזן של מלך, בא נגיד אובמה, הוא לא ישמע את זה !!

מה זאת אומרת כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך ?

אף אחד לא שומע שופר חוץ ממך !! מה, אף אחד לא שומע שופר ? כל אחד שתקע לו באוזן שופרות, ישמע שופר.

ראיתי פעם פירוש, לא זוכר בשם מי :

ראש השנה, זה יום הולדת של העולם. אדם נברא, כל תכלית העולם, זה בשביל האדם. אמר הקב"ה, אברא את הכל, כדי שאברא את האדם, הכל יהיה מוכן.

כל מלך, ביום ההולדת של הממלכה שלו, אוהב שישירו לו. עושים לו במה גדולה, יושבים שם כל השרים, מושיבים אותו על כיסא גבוה, עוברים כל ראשי הצבא, מצדיעים לו, שרים לו שירי הלל, מדברים לו דברי שבח ...

הקב"ה אומר - תשמע, יום הולדת, זה ראש השנה. אני מבקש ממך יום תרועה יהיה לכם !

אתה יודע מה זה יום תרועה ?

שואלים חז"ל - יום תרועה, יבבה או יללה ? או "לילילי" או "לולולו", תעשה כל הזמן קולות של בכי.

תגיד, זה מה שאתה רוצה, ביום שאתה נהיה מלך ? זה מה שאתה רוצה ???

מה הוא רוצה ???

"אני רוצה שתבקשו חיים, אני רוצה שתבקשו פרנסה, אני רוצה שתבקשו ילדים, אני רוצה שתבקשו חינוך" למה ???

"כי אם אתם מבקשים, זה סימן שאני המלך !!!"

מלך ביום ההמלכה, לא רוצה שיהללו לו במוח, הוא רוצה כבוד!

זה שהמלך אומר "תיילל ביום הזה" ! אין מלך שדומה לזה.

אין מלך בעולם שאוהב שמייילים לו ביום המלוכה, חוץ מהקב"ה!

כך ראיתי פשט, אבל הפשט העמוק שבדבר - **כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך.**

איפה אנחנו אומרים את המילה הזאת **ואין דומה לך?**

שלוש פעמים ביום - **מי כמוך בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה ומצמיח ושועה.**

ומי דומה לך – כולם יכולים להרוג, אבל אף אחד לא יכל להחיות!

תחיית המתים, יכל לעשות רק הקב"ה, הוא מחיה המתים! הכינוי **ומי דומה לך**, נאמר תמיד על תחיית המתים.

מי כמוך בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה – בזה אין לך דמיון.

בא רב וכותב לנו - **כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה** ... מה זה קול שופר?

קול שופר, זה תחיית המתים! הקב"ה תוקע בשופר!

ומי דומה לך – אין דומה לך! תחיית המתים ושופר, אין דומה לך!

זה העבודה של ראש השנה, לזה אין מתחרים, לזה אין שום מלך שיכל.

ואין דומה לך - זה היסוד של ראש השנה.

אם אלה הם פני הדברים, זכינו בס"ד להבין, מה זה שופר.

שופר, יסוד המלכות, מחזירים אותנו אחורה ל - **ויפח באפו נשמת חיים.**

היסוד השני של ראש השנה – עקידת יצחק, מחזירים את יצחק לחיים.

היסוד השלישי, של תורה מן השמים, מחזירים את כל עם ישראל לחיים, ע"י שופר.

אם אלה הם פני הדברים, נוכל להבין, מה אנחנו מבקשים מהקב"ה:

מבקשים מהקב"ה, (ישעיה יח, ג) **כל-ישבי תבל ושכני ארץ פנשא-נס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו** – מה אנחנו מבקשים ???

שהקב"ה יחיה את מתי ישראל.

כותב רבינו בחיי, זה מה שכתוב כאן - **כל-ישבי תבל אלו החיים, ושכני ארץ אלו המתים**, מבקשים מהקב"ה, שידאג שתהיה הגאולה **פנשא-נס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו**... (כו, יג) **והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ויבאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחונו לה' בהר הקדש בירושלם**

מתי זה יהיה ??

בתחיית המתים.

תחיית המתים העתידית, תהיה באמצעות שופר! איך אני יודע?

מצאתי מדרש נפלא, מופיע במדרש אותיות דר' עקיבא באות ט', שאומר – כיצד מחיה הקב"ה המתים, לעתיד לבוא?

נוטל הקב"ה שופר גדול בידו, שהוא אלף אמה באמה שלו. ותוקע בו, וקולו הולך מסוף העולם ועד סופו.

[יום של הקב"ה, זה אלף שנים שלנו, תארו לכם מה זה אמה של הקב"ה!]

בתקיעה ראשונה, העולם רועש, בתקיעה שניה העפר מתפרד, בשלישית עצמותיהם מתקבצים, ברביעית אבריהם מתחממים, בחמישית עורותיהם מתרקמים, בשישית רוחות ונשמות מתכנסות, **ובתקיעה השביעית** חיים ועומדים על רגליהם.

למה בשביעית?

כי חוזרים לשעה השביעית, של היום הראשון בבריאה, לפני החטא של אדם הראשון.

תחיית המתים, חוזרים לתחילת המסלול, לפני החטא, עוד לפני שהיצר הרע היה באדם! חוזרים לשחיטת היצר הרע!
חוזרים לנקודת ההתחלה! זה מה שאנחנו מבקשים מהקב"ה.

ריבונו של עולם, תקע בשופר גדול לחירותנו, קח כבר את השופר הגדול הזה בידיים! תחייה את מתי ישראל, זה סוד השופר!

למה הוא תוקע בשופר, כדי להחיות אותם???

כי סוד תחיית המתים, נמצא בשופר!

יכל לעמוד כאן דוד ויחזקאל וויקטור, לתקוע בשופר, אבל לא אתה תוקע!

אומר לנו הספרי – הקב"ה תוקע!

אומר השם משמואל – כי חוזרים ל - וַיִּפַּח בְּאֶפְסוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים, וזה פירוש הדבר, שה' תוקע.

עד כאן השיעור, עכשיו אני יתן לכם מרגלית טרייה מהיום:

בזכות הציבור, חיפשתי מרגלית לראש השנה, ומצאתי זוהר, שפשוט זה היה בתוך אוטו, ולא יכולתי לרקוד, אבל רקדתי קצת, אז הנהג אומר לי "תפסיק, אתה הורס את השסי" ☺

בקיצור, מצאתי זוהר, והזוהר הזה ממש ברכה, למה שאמרנו עד עכשיו.

הבנתי שהשופר בא מהנשמה, הבנתי רעיון נפלא שכולם אומרים, אבל למה בשופר?? מה יש לשופר, שהוא המבטא את תחיית המתים?? למה הכל נעשה בשופר??

אומר הזוהר הקדוש (חלק א, קי"ד. חלק ב, ר"ג) - גדול כוחו של השופר, לעורר רחמים למעלה ולסתום פי המשטין והמקטרג, משום שיוצא ממנו קול, שמעורבים בו אש, רוח ומים. בחללו רוח, המעורב בלחות מים, ובחמימות הבל פיו, היינו אש.

אדם לוקח שופר, נופח בו, יש רוח, הרוח היא חמה, אז היא גם יסוד של אש וגם יסוד של רוח, וגם בשופר יש רוק. עד כאן דברי הזוהר, לכאורה דברים שם פלא.

בא הספר זאב יטרף, במערכות ראש השנה, ומביא כמעט את אותו רעיון, שמופיע בהשם משמואל, אבל ממש בלשון נפלא.

שואל הספר זאב יטרף, שאלה עצומה, הוא מביא מהר"ל על התורה, אבל לא מצאתי את זה. זה מופיע במהר"ל (תפארת ישראל).

הקב"ה הוריד את התורה להר סיני, כתוב שם, שבמעמד הר סיני, היו קולות וברקים וענן כבד וקול שופר.

אומר המהר"ל – עיי שנתן הקב"ה תורה לישראל, נעשו עליונים ותחתונים כאחד. עד לפני זה, היה משהו אחר לגמרי – השמים, שמים לה', והארץ נתן לבני אדם.

שואל המהר"ל – למה נתן הקב"ה את התורה, בקולות וברקים ובענן כבד על ההר? הוא יכל לתת את זה בשני סוגי שמש, בשלוש סוגי ירח...

כותב המהר"ל – קולות וברקים וענן כבד – קול זה רוח, ברק זה אש, וענן זה מים. שלושת הכוחות האלה, הם מלמעלה. וכאשר ירד הקב"ה על הר סיני, עם קולות וברקים וענן כבד, ובני האדם קיבלו את התורה, בני האדם הם יסוד העפר.

דהיינו, אומר המהר"ל - קולות וברקים וענן כבד, זה יסוד המים הרוח והאש. האנשים שקיבלו את התורה למטה, עם הר סיני שהיה למטה, זה יסוד העפר.

במעמד הר סיני, חזרו לנקודת ההתחלה, של בריאת האדם.

ממה האדם נברא?

תפתחו שערי קדושה, לר' חיים ויטאל, שאומר – האדם נברא מארבע יסודות – רוח, מים, אש ועפר. אלה ארבעת היסודות.

אם ככה, כותב הספר **זאב יטרף** – אם אתה אומר, שהיסוד של מעמד הר סיני, היה בקולות וברקים וענן כבד על ההר, זה שלושת היסודות של רוח, מים ואש, ובני האדם שקיבלו את התורה למטה, הם יסוד העפר. בארבעת היסודות האלה, זה השלמה של בריאה מחודשת.

במעמד הר סיני, היתה כאן בריאה מחודשת! היה כאן תחיית המתים, ואנשים נולדו מחדש!

איך ניתנה תורה?

בארבעת היסודות.

בקול שופר, כותב הזוהר הקדוש, יש לך רוח, שהיא חמה, זה יסוד האש, ויש לך רוק, שזה יסוד המים. האדם שתוקע, הוא יסוד העפר.

זהו השלמות, של ארבעת היסודות, של בריאת האדם!

אם אתה רוצה לדעת, למה הקב"ה אומר לך, לקחת שופר ולתקוע בו, ובזה תעשה תחיית המתים... כי ארבעת היסודות של תחיית המתים, זה מים, אש, רוח ועפר. בתקיעת שופר, מתחברים ארבעת הדברים האלה ביחד.

אלה היסודות הנפלאים, שלמדנו היום בענין תקיעת שופר, וכאן בע"ה אנחנו רוצים לסיים, אבל לא לפני שנאמר כמה מילים לפני ראש השנה, דברים הקשורים לעבודת ה':

אם למדנו היום בשיעור, בכל שנה ושנה בראש השנה, מתחילים חיים חדשים, וזה שנאמר **וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים**. והבקשה הראשונה, שאנחנו מבקשים מהקב"ה, בתפילת ערבית של ערב ראש השנה, מה מבקשים??

זְכַרְנוּ לְחַיִּים!

זו הבקשה הראשונה. למה מבקשים את זה?

כי זה היסוד של ראש השנה, התהליך של ראש השנה בשעה השביעית, נפח בו נשמה.

בכל שנה מחדש, כותב הרב מבריסק בספרו, בראש השנה, מתחילים את היצירה מחדש, נותנים חיים!

בא בן-אדם לקב"ה ואומר לו – תשמע, מה שיש לי, שלי.

אני ב"ה, יש לי בבנק מיליון דולר – יש. שתי דירות לילדים – יש. ב"ה יש, בזה ריבונו של עולם אל תיגע. את זה כבר נתת לי, זה שלי.

עכשיו אני יגיש לך רשימה חדשה, לקראת השנה הקרובה, ותרשום...

ריבונו של עולם, קצת חיים... מה אני מבקש ממך... **זְכַרְנוּ לְחַיִּים, מְלֵךְ הַפֶּחַךְ בְּחַיִּים, כְּתִבְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים...**

אתה רוצה חיים? קיבלת.

אתה יודע איזה סוג של חיים?

יש אנשים שחיים, יש להם בלון על הגב, ויש להם צינור לבן כזה, מחובר לאף, עם שנורקל מאחורה, הם חיים! בא כל שלושה ימים טנדר של חמצן, ממלא לו את הבלון, והוא ישן ככה...

הוא חיי ???

כן, הוא חי, הוא אפילו מדבר בטלפון! אפילו נוסע לטיול!

ריבונו של עולם, תגיד, זה חיים!?! אני ביקשתי חיים עם בלון ??? אתה יכל ככה לסחוב!?

ריבונו של עולם... אני מבקש ממך... **מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים זֹכֵר צְרוּרֵי בְּרַחֲמִים**... חיים ברחמים ריבונו של עולם... לא התכוונתי עם בלון...

בסדר, אתה רוצה בלי בלון? קיבלת! אני ייקח אותך למחלקות בבילינסון, יש שמה אנשים בלי בלוניים, אבל יש דברים אחרים... יש כאלה שלא יכולים לקום מהכיסא... הם יושבים בלי לזוז, אבל הם חיים!

זה חיים!?

אני רוצה חיים טובים, אתה רוצה לדעת איזה ?

"ובספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות, נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך ישראל לחיים טובים ולשלום!"

מה קרה, למה לא ביקשת על ההתחלה ??

היית בא על ההתחלה, ואומר - מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן... ובספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות...

היית דופק בדלת ואומר - תשמע, אני רוצה בגט, עם צ'יפס, עם סלט, עם חומוס ...

מה אתה חשוב שאני מסעדה !! טורק לך את הדלת בפרצוף !

מלח !! מי לא ייתן מלח... חיים עם בלון ??

עזוב אותך... בלון תיתן לאמישרגוז ©

אני רוצה לחיות חיים עצמאיים .. בלי בלון...

איפה מתחילה היכולת של לבקש ???

היכולת לבקש, מתחילה ב- **מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ**. כל זמן שאתה נמצא באבות, אתה נמצא בהתחלה...

הגעת לסוף התפילה, התכופפת ואמרת **מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ** ... מודים לך על כל נשימה ונשימה ...

אהה, אתה יודע להודות... אם ככה, אתה יכל לבקש - **ותכתוב לחיים טובים...**

אומר הקב"ה - אתה יודע להגיד תודה רבה, עכשיו אתה יכל לבקש !

הקב"ה אוהב לתת, למי שיודע להגיד תודה ! זה יסוד ראש השנה... לפני שניגשים !

אנחנו נבוא ביום רביעי הבא, נתחיל עם רשימה של בקשות - **תכתוב.. ותכתוב.. ותכתוב..**

יגיד הקב"ה - תגיד, השנה עברה פחות או יותר בסדר, נכון ? בלי בלון, נכון שיש לך קצת מינוס בבנק, אבל אתה נושם בלי קשיים.. נכון !! אתה חי.. אתה לא מתחת לאדמה... לא סוחבים אותך עם אלונקה...

כמה פעמים עמדת בצד בלי תפילה ? ביום ראשון, תשב, תפוס סידור, ותעשה חשבון נפש, איך עברו עליך 12 החודשים !

ריבונו של עולם.. עוד מעט השנה נגמרת, אני רוצה להגיד לך ריבונו של עולם - תודה רבה !

לבד, בלי סדר תפילה, תדבר כמו בן אל אבא - אבא, אני רוצה להגיד לך תודה ! איזו שנה נתת לי, זיכיתי ללמוד תורה, זיכיתי להתייגע, זיכיתי להבין... תרשה לי להגיד לך תודה !

זה היסוד ! אחרי שאתה אומר תודה, אתה יכל לבקש !

אחר-כך, אנחנו עוברים ל - **וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשִׁמַת חַיִּים** ... הקב"ה מתחיל חיים חדשים, זה ה - **וַיִּפַּח** של ראש השנה.

לפני שאתה בא לבקש, תגיד תודה. זה היסוד של ראש השנה !

כאן המקום, להודות לקב"ה, שזכינו בס"ד, שנה שלמה שיעורים, לחדש בתורה בס"ד, להביא את דברי הראשונים והאחרונים, ואת דברי המפרשים, ללמוד ולהבין. הקב"ה הראה לנו נפלאות מתורתו, צריכים להגיד תודה רבה, על זה שזיכה אותנו לשבת באוהלה של תורה, לשבת ולהתייגע בתורתו !

אם אתה מודה, יש לך רשות לבקש !

נודה לקב"ה, כמו שהוא נתן לנו את השנה הזאת, יתן לנו הקב"ה, גם את השנים הבאות עלינו לטובה, שנוזכר ללמוד בצוותה, בבריאות איתנה, ונוזכר כולנו להיכתב ולהיחתם, בספרים של צדיקים גמורים, לשנת גאולה וישועה, ונוזכר סוף סוף, לשמוע קול שופרו של משיח צדקנו במהרה בימנו אמן ואלמן !!!

